

RAPORT DOSTĘPNOŚCI ARCHITEKTONICZNEJ

czerwiec 2021 Wyspa Skarbów GAK

Realizacja: **Fundacja Kulawa Warszawa**
ul. Herbu Oksza 25/138, 02-495 Warszawa

Podstawowe opracowanie audytu:

- Brak dobrze widocznych oznaczeń informujących o tym, że jest to Gdański Archipelag Kultury „Wyspa Skarbów”. Wejście bez schodów znajduje się z boku obiektu. Jest możliwość także od frontu, jednak na trasie znajdują się schody;
- Brak miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością;
- Schody prowadzące na piętro są drewniane, kręte, nie mają poręczy po obu stronach ani oznaczeń kontrastowych;
- Drogi ewakuacyjne są niedostępne dla osób z niepełnosprawnością ruchu;
- **Brak pomieszczenia lub kąpika dla rodziców z dziećmi, z przewijakiem i miejscem do karmienia;**
- Włączniki światła są zbyt wysoko dla osoby z niskorostnością lub poruszającej się na wózku;

Stanowiska postojowe, dojazd do budynku

Dojścia do budynku wymagają jednoznacznego oznaczenia. Obecnie odczytuje się wejście na teren obiektu od strony ul. Turystycznej jako główne. Tam znajduje się bowiem jedyne wyraźne, widoczne z ulicy oznaczenie. Całkowicie nieczytelna jest także możliwość wjazdu od strony ul. Tęczowej, gdyż wygląda on jak brama na indywidualną posesję. Konieczne jest wykonanie czytelnych szyldów i tablic wskazujących lokalizację wejścia bezpośrednio do obiektu. Dojścia do niego nie mogą prowadzić przez schody i wysokie krawężniki.

Podczas zagospodarowywania terenu wokół budynku należy zadbać o **wydzielenie stanowiska dedykowanego osobom z niepełnosprawnościami**. Wymiar miejsca nie może być mniejszy niż 3,6 x 5 m, a oznaczenie powinno zostać znakiem pionowy D- 18a z tabliczką T-29 oraz znakiem poziomym P-20 z symbolem P-24 i niebieską nawierzchnią. Nawierzchnia powinna być równa, wykonana z betonu cementowego lub asfaltowego, opcjonalnie z kostki betonowej o niefazowanych krawędziach i kostki kamiennej ciętej. Od miejsca do budynku powinno być zapewnione utwardzone dojście, bez wystających krawężników, bruku czy też krat chodnikowych.

Należy pamiętać, iż trasa dojścia do **budynku nie może być prowadzona jako alternatywna** dla osób z trudnościami w poruszaniu się. W przypadku oznaczenia jednego z wejść na posesję jako głównego, musi ono być dostępne także dla osób z niepełnosprawnościami.

Wejście do budynku

Samo wejście do budynku zaznaczone jest szyldem i zadaszeniem, jednak elementy te są całkowicie niewidoczne, ze względu na przysłanianie przez sąsiadującą restaurację. Sugeruje się wykonanie wyraźnego oznaczenia w miejscu istniejącej czarnej tablicy na ścianie. Posiada ona co prawda napis z nazwą instytucji, jednak jego litery są zbyt małe, aby mogły być dostrzeżone z ulicy. Napis powinien być ok. dwukrotnie większy oraz zamontowany bliżej górnej krawędzi ściany. Sugeruje się, aby oznaczenie było spójne z proponowanymi w poprzednio opisanych obiektach. Podczas umieszczania informacji na tablicach informacyjnych należy pamiętać, aby informacje na tablicy zawierały **tekst**,

piktogramy oraz informacje co najmniej w języku polskim i angielskim. Czcionki powinny być duże, kontrastowe o kroju bezszeryfowym, bez kursywy, a tekst pisany przy użyciu wielkich i małych liter.

Istniejące tablice ze względu na zniszczoną bądź zabrudzoną powierzchnię są nieczytelne. Zadaszenie wymaga wymiany, gdyż nie spełnia wymaganego przepisami techniczno- budowlanymi wysięgu 1m. Być może dobrym rozwiązaniem byłoby także jego przedłużenie, tak by fragment był widoczny od wejścia przy ul. Radosnej. Przy czym w przypadku decyzji o wybraniu bramy od ulicy Tęczowej jako głównego dojścia, wszystkie oznaczenia oraz akcenty architektoniczne powinny być widoczne z tamtej strony. Logicznym wydaje się jednak wybór wejścia od ul. Radosnej oraz wskazania bramy od Tęczowej jako dojazdu do miejsc postojowych. Wówczas przy wejściu na teren od strony ul. Radosnej powinna znaleźć się strzałka kierunkowa z opisem, iż dostęp do miejsc postojowych możliwy jest od Tęczowej. Podczas wymiany drzwi wejściowych należy zwrócić uwagę, aby wymiar 90 x 200 cm zachowany był w świetle przejścia. Proponuje się wymianę klamki na taką w formie dźwigni lub liter „D” bądź „C”. Dobrą praktyką jest stosowanie pasów ostrzegawczych 50 cm od wejścia.

Szatnia, poczekalnia, punkt informacyjny

W wiatrołapie należy zapewnić przestrzeń manewrową umożliwiającą obrócenie się osobie poruszającej się na wózku. Być może konieczne będzie zastąpienie wiatrołapu innym rozwiązaniem zabezpieczającym przed napływem zimnego powietrza, na przykład kurtyna powietrzna. Będzie wówczas także szansa na stworzenie przestrzeni do oczekiwania także dla rodziców z wózkami dziecięcymi oraz osób poruszających się na wózkach.

Elementy ułatwiające orientację

Zgodnie z przepisami należy zapewnić informację o rozkładzie pomieszczeń co najmniej w sposób wizualny i głosowy lub dotykowy. Poleca się zastosowanie wypukłego planu obiektu, zlokalizowanego w pobliżu wejścia. Należy pamiętać, aby **plan budynku dostępny był również dla osób słabowidzących**. Musi zawierać zarówno oznaczenia wypukłe, kontrastowe oraz uzupełnienia opisów piktogramami. Można go także wykorzystać do informacji na temat kierunków ewakuacji i

rozmieszczenia sprzętu pożarowego. Dobrym rozwiązaniem byłoby oznakowanie funkcji pokoi. Można zastosować dodatkowo rozróżnienia kolorystyczne, gdyż obecnie tak samo wyglądają drzwi do pomieszczenia socjalnego, jak i sali wystawienniczej. Zleca się lokalizację oznaczeń ok. 120cm od podłogi, nad klamką lub na ścianie po stronie klamki. Oznaczenia pokoi powinny być opisane dużą czcionką wypukłą, kontrastową, a tło matowe i nie powodować refleksów. Najbardziej istotne wydaje się oznaczenie pomieszczenia, które pełni funkcję recepcji. Należy zadbać o zwiększenie kontrastu ściana/ podłoga, aby uzyskać naturalne linie prowadzące dla osób słabowidzących, przy czym linia styku kolorów nie może być zasłonięta przez elementy wyposażenia. Dobrą praktyką jest także ujęcie kontrastem skrzydeł lub ościeżnic drzwiowych.

Komunikacja pionowa

Komunikacja pionowa to najważniejszy aspekt do rozwiązania w obiekcie. Niestety nie będzie to możliwe bez znacznych nakładów finansowych, gdyż wymiany wymaga cały bieg schodowy wraz z poręczami, a dodatkowo, aby spełnić wymagania Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, **konieczna jest budowa podnośnika lub windy**.

Sugeruje się wykonanie w pierwszej kolejności schodów, gdyż ich wymiana nie będzie wymagała ingerencji w układ pomieszczeń, czy też konstrukcję budynku. Ze względu na fakt, iż są to schody drewniane, zastąpienie ich inną lekką konstrukcją (drewnianą, bądź stalową) nie będzie

skomplikowane z technicznego punktu widzenia. Parametry istniejącego przedsionka dają także możliwość na zwiększenie parametrów schodów tak, aby spełniały wymagania przepisów.

Liczba stopni w jednym biegu nie może wynosić więcej niż 17, przy czym zaleca się nieparzystą ilość do 14 stopni. Szerokość użytkowa biegu przy obecnej ilości przewidywanych użytkowników nie powinna być mniejsza niż 120 cm między poręczami, natomiast spocznika 150 cm. Stopnie muszą być równej wysokości i nie przekraczać 17,5 cm, a zaleca się nie więcej niż 15. Głębokość stopni powinna wynikać ze wzoru $2h + s = 0,6$ do 0,65 m. Stopnie nie mogą mieć wystających nosków, ani podcięć. Układ schodów nie powinien być zabiegowy ani wachlarzowy. Krawędzie wszystkich stopni należy oznaczyć w kolorze kontrastowym (zarówno na płaszczyźnie pionowej, jak i poziomej stopnia).

Balustrady powinny umożliwiać lewo- i prawostronne z nich korzystanie i mieć wysokość poręczy przynajmniej 110 cm. Przed początkiem i za końcem pochylni, poręcze należy przedłużyć o 0,3 m oraz zakończyć poprzez wywiniecie w dół lub zamocowanie ich do ściany. Zaleca się stosowanie dodatkowych poręczy na wysokości 85-100 cm oraz 60-75 cm od biegu schodów oraz pochwytów szerokości 3,5- 4,5 cm. Poręcze i balustrady powinny być ciągłe i odzwierciedlać bieg schodów, a zalecany prześwit między elementami to 12 cm (przepisy dopuszczają do 20 cm). W przypadku braku technicznych możliwości wykonania podnośnika, należy rozważyć wykonanie biegu schodowego szerszego o ok 40 cm i montaż platformy przyschodowej, przy czym musi mieć ona możliwość samodzielnej obsługi. Opracowując projekt nowego podnośnika należałoby więc wziąć pod uwagę przede wszystkim możliwość samodzielnej obsługi oraz kabinę, która powinna mieć szerokość co najmniej 110 cm i długość 140 cm. Ponadto kabinę należy wyposażać w obustronne poręcze na wysokości 90 cm. Panele sterujące oraz tablica przyzywowa powinny być zlokalizowane na wysokości między 80 a 120 cm oraz posiadać oznakowanie wypukłe i informację głosową. Zalecane jest wyposażenie dźwigu w krzesło, o wymiarach ok. 40 x 40 cm, na wysokości 50 cm. Dobrze, gdyby drzwi platformy mogły otwierać się samoczynnie.

Komunikacja pozioma

Należy zadbać o oczyszczenie przestrzeni komunikacji ze zbędnego lub zawężającego ją wyposażenia. Wymagana szerokość korytarza to 140 cm z możliwością pomniejszenia do 120 cm, gdy służy on nie więcej niż 20 osobom. Elementy wyposażenia i miejsca wypoczynku mogą być lokalizowane wyłącznie tam, gdzie nie zawężą przestrzeni poniżej wymaganej oraz nie organiczną przestrzeni manewrowej przy drzwiach. Wszystkie wycieraczki dywanowe należy przykleić do podłoża.

Dostosowana toaleta

Toaleta spełnia większość wymagań toalety dostępnej. Głównym jej mankamentem jest zawężanie przestrzeni manewrowej przez składowane tam elementy oraz wykonane z poliwęglanu ścianki prysznica. Ich likwidacja oraz wykonanie brodzika równo z posadzką zapewniłaby zarówno minimalną (90 cm) przestrzeń transferową, jak i zalecane 90 x 130 cm powierzchni prysznica. Zaleca się lokalizację wymiany miski ustępowej na taką o głębokości 65- 80 cm oraz montaż spłuczki na bocznej ścianie na wysokości 80 -110 cm.

Konieczne jest wyposażenie pomieszczenia w system alarmowy (przyzywowy).

Powinien on być uruchamiany za pomocą przycisku lub linki, przy czym przyciski powinny znajdować się na wysokości 0-40 cm oraz 80-110 cm; linka powinna sięgać od max. 10 cm do 180 cm. Istotny jest także montaż przycisku odwołania, którego optymalna wysokość wynosi 80-110 cm. Dostęp do elementów uruchamiających alarm nie może być utrudniony przez elementy architektoniczne i

elementy wyposażenia. Zdecydowanie wygodniejszym niż istniejące byłoby także zamontowanie lustra od wysokości umywalki do 180 cm.

Pomieszczenie administracyjne

Pilnie należy zadbać o usunięcie, a wcześniej oznaczenie progów w drzwiach i likwidację elementów zawężających je poniżej 90 cm. Docelowo należy rozważyć możliwość powiększenia toalety na piętrze, gdyż obecna jest bardzo niewygodna nawet dla osób bez trudności w poruszaniu się. Docelowo, po wyposażeniu obiektu w dźwig osobowy, także na piętrze powinna znaleźć się **toaleta dostosowana**.

Sale wystawowe, muzealne, warsztatowe

Należy wyodrębnić czytelne strefy komunikacji, a eksponaty lokalizować poza nimi. Przy obiektach z wystającymi elementami, należy zabezpieczyć je odpowiednimi elementami wyposażenia, przed możliwością zbyt bliskiego podejścia. Główne przestrzenie komunikacyjne powinny mieć szerokość min. 150 cm, a o znaczeniu drugorzędym 120 cm, z możliwością lokalnych przewężeń do 90 cm. Przy drzwiach należy zadbać o pozostawienie przestrzeni manewrowej 150 x 150 cm. Należy dążyć do **likwidacji wszystkich progów wystających** powyżej posadzki wewnątrz pomieszczenia. Nie dotyczy to drzwi zewnętrznych, gdzie dopuszczane są progi do 2cm, przy czym zaleca się wykonanie ich z odpowiednimi najazdami oraz oznaczenie kontrastowe.

Pomieszczenia do pielęgnacji, karmienia i zabawy dzieci

Przynajmniej jedną toaletę należy wyposażyć w przewijak, przy czym trzeba pamiętać, iż nie mogą one po złożeniu utrudniać dostępu do pozostałych urządzeń i wyposażenia. Przewijak powinien być na wysokości umożliwiającej obsługę przez rodzica poruszającego się na wózku oraz mieć wymiar nie mniejszy niż 50 x 70 cm i udźwig minimum 80 kg. Elementy przewijaka powinny zawierać opis sposobu użytkowania w oparciu o piktogramy i opis w formie czytelnej także dla osób z niepełnosprawnością wzroku. W obiekcie jest kilka miejsc, z którego rodzice mogliby skorzystać do nakarmienia niemowlęcia, np. kanapa na piętrze przy schodach, krzesła przy pracowniach na piętrze. Istotne jest przekazywanie informacji, iż są w tych miejscach mile widziani, należy bowiem pamiętać, iż toaleta nie jest miejscem właściwym do jedzenia, nawet dla niemowląt.

Inne

Drzwi prowadzące do pracowni na piętrze wymagają oznaczenia pasami kontrastowymi na wysokości 90-100 cm oraz 130 – 140 cm oraz 10- 30 cm. Przy wymianie stolarki w tym miejscu warto dla bezpieczeństwa (ryzyko kopnięcia) zadbać o montaż płyty cokołowej do wysokości 40 cm. Ze względu na lokalizację parapetów na piętrze poniżej wymaganych 85 cm, należy zabezpieczyć okna balustradą do wymaganej wysokości lub zastosowania w tej części okna skrzydła nieotwieranego i szkła o podwyższonej wytrzymałości.

Możliwość ewakuacji

Ponieważ trasa ewakuacji prowadzi przez wyjście od strony biblioteki, konieczne jest zapewnienie prawidłowych parametrów schodów zewnętrznych. Ich wysokość powinna być nie większa niż 15 cm, a głębokość 35 cm. Spocznik powinien mieć przestrzeń 150 x 150 poza polem otwierania drzwi. Krawędzie stopni należy oznaczyć kontrastowo. Balustrady obustronne powinny mieć wysokość do góry

poręczy nie mniejszą niż 1,1m. Przed początkiem i za końcem schodów, poręcze należy przedłużyć o 0,3 m oraz zakończyć w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie. Zaleca się stosowanie

dodatkowych poręczy na wysokości 85-100 cm oraz 60-75 cm od biegu schodów oraz pochwytów średnicy 3,5-4,5 cm. Dobrą praktyką jest także wykonanie na poręczach oznaczeń wypukłych lub w alfabecie Braille'a.

Dla zapewnienia pełnego bezpieczeństwa podczas sytuacji zagrożenia, niezbędne jest przygotowanie **procedur ewakuacji, z uwzględnieniem osób wymagających szczególnych udogodnień**. Konieczne jest zadbanie o dotarcie informacji o zagrożeniu do osób z niepełnosprawnością wzroku i słuchu. W widocznym miejscu należy umieścić plan ewakuacji (jak wspomniano, można połączyć go z informacją o rozkładzie pomieszczeń). Warto rozważyć kolorystyczne odróżnienie drzwi ewakuacyjnych (np. samej ościeżnicy lub dużej strzałki z piktogramem na skrzydle lub tuż obok). Po wykonaniu dźwigu w obiekcie, należy wyposażyć instytucję w krzesła lub materace ewakuacyjne.